

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia piątek, 27 października 2023 r.

Poz. 9371

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.519.2023.3

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 17 października 2023 r.

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526, ze zm.)

orzekam

nieważność § 2 ust. 1 lit. a) i b) oraz § 3 pkt 1 uchwały nr LIX/412/2023 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 19 września 2023 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg powiatowych dla których zarządcą jest Zarząd Powiatu Grodziskiego, na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 19 września 2023 r. Rada Powiatu Grodziskiego podjęła uchwałę nr LIX/412/2023 w sprawie ustalenia stawek opłat za zajmowanie pasa drogowego dróg powiatowych dla których zarządcą jest Zarząd Powiatu Grodziskiego, na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu, dalej jako "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 12 pkt 7 z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022r. poz. 1526 t.j. ze zm.) i art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 645 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 20 września 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowił przepis art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 645, ze zm.), dalej jako "ustawa", w myśl którego: "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł".

Stawki opłat uchwalane przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego na podstawie art. 40 ust. 8 ustawy dotyczą opłat za zajęcie pasa drogowego w celach określonych w art. 40 ust. 2 ustawy, tj.: "1) prowadzenia robót w pasie drogowym; 2) umieszczania w pasie drogowym liniowych urządzeń obcych; 3) umieszczania w pasie drogowym urządzeń obcych innych niż wymienione w pkt 2 oraz reklam; 4) zajęcia pasa drogowego na prawach wyłączności w celach innych niż wymienione w pkt 1-3".

Jak stanowi art. 40 ust. 9 ustawy: "Przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 7 i 8, uwzględnia się:

- 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty;
- 2) zajęłą część drogi;
- 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni;
- 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego;
- 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym".

Wskazany powyżej przepis zawiera zamknięty katalog kryteriów, według których możliwe jest różnicowanie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego. Niedopuszczalne jest zatem uzależnienie w uchwale wysokości tych stawek od innych, pozaustawowych czynników (zob. wyrok WSA w Olsztynie z 5 maja 2022 r., II SA/Ol 114/22, CBOSA; wyrok WSA w Poznaniu z 14 sierpnia 2018 r., III SA/Po 398/18, CBOSA).

Tymczasem w § 2 ust. 1 lit. a) i b) uchwały rada powiatu zróżnicowała stawki opłat rocznych za umieszczenie w pasie drogowym linowych urządzeń obcych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, za zajęcie 1 m² powierzchni pasa drogowego drogi zajęte przez rzut poziomy urządzeń ze względu na rodzaj obszaru, w którym umieszczone zostanie urządzenie, tj. czy nastąpi to w obszarze zabudowanym, czy też poza obszarem zabudowanym. Również w § 3 pkt 1 uchwały rada powiatu zróżnicowała stawki opłat za zajęcie pasa drogowego z tytułu umieszczenia urządzeń obcych innych niż wymienione w § 2 oraz reklam w pasie drogowym z uwagi na okoliczność, czy zajęcie będzie miało miejsce "w obszarze zabudowanym", czy też "poza obszarem zabudowanym".

Organ nadzoru stwierdza, że rada określając stawki opłat za zajęcie pasa drogowego uwzględniła inne kryteria niż określone w art. 40 ust. 9 ustawy. Uzależnienie wysokości opłaty za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń/obiektów od tego czy droga przebiega w terenie zabudowanym, czy też poza terenem zabudowanym, stanowi istotne naruszenie prawa. W tym miejscu raz jeszcze należy podkreślić, że enumeratywne wyliczenie kryteriów w art. 40 ust. 9 ustawy oznacza, że rada powiatu, ustalając stawki opłat, nie może brać pod uwagę żadnych innych czynników niż te, które zostały wymienione w powołanym powyżej przepisie.

Badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.), dalej jako "Konstytucja RP", organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei art. 7 Konstytucji RP obliuguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji RP wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Powiatu Grodziskiego

Zarząd Powiatu Grodziskiego